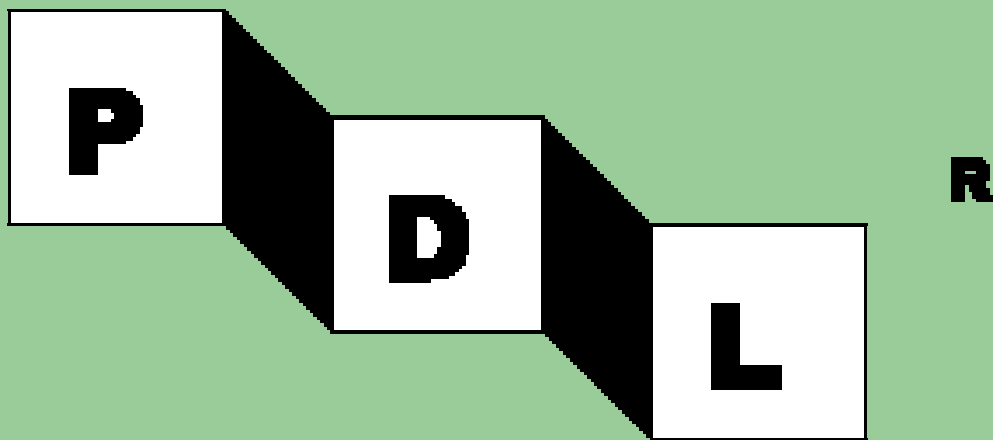

M_6_005

PDL Protocol

Toetsingsformulier "Hogerop zetten in bed"

M.C. de Vries-Hoefakker © ROC Utrecht

Inleiding op transfers en zorg voor een juiste lichaamshouding van een zorgvrager

Liggend, zittend of staand stel het lichaam in principe dezelfde eisen. Die eisen luiden:

- 1* rug recht van bekken tot hoofd, waarbij de normale lichaamskromming wordt gehandhaafd.
- 2 benen in de knieën licht gebogen ter voorkoming van spanning in lendenwervels, buik en benen
- 3 benen ondersteund, als het gewicht van het ene been op het andere drukt (zijligging) om smetten en decubitus te voorkomen
- 4 licht gebogen ellebogen; oksel vrij; oorschelp niet dubbel gevouwen
- 5 voeten in loopstand ter voorkoming van spitsvoeten
- 6 borstkas vrij beweeglijk en de ademhaling vrij zijn

Niemand kan lange tijd in één en dezelfde houding liggen, hoe comfortabel die houding ook is, omdat bepaalde spiergroepen dan oververmoeid raken. Wisselende belasting van spieren en gewrichten is noodzakelijk om oververmoeidheid en andere complicaties te voorkomen.

Algemene eisen voor het helpen verplaatsen/bewegen van een zorgvrager
vermijd onnodig tillen, met andere woorden: maak gebruik van de mogelijkheden van de zorgvrager en/of hulpmiddelen als papegaai, tillift
beoordeel vóóraf de situatie en ga daarbij o.a. na:

- welke techniek (overleg; informatie; instructie)
 - alleen óf met assistentie
 - het beste aangrijpingspunt voor de handeling
 - juiste werkhoogte: gestrekte armen en handpalmen op de matras
 - (minst) aangedane kant van de zorgvrager bepalen om de handeling te verrichten
 - voldoende werkruimte; bed en/of stoel en/of hulpmiddel in orde
 - houd rekening met een bril, catheterzak enz.

deel de handeling op in kleinere (minder belastende) handgrepen en pas de juiste handzetting toe (uitnodigend; meenemend in je gevoel; niet knijpen)

juiste tilhouding en – beweging

- rechte rug
- schredestand; spreidstand; stevige schoenen en breed steunvlak
- zorgvrager grootvlakkig vasthouden; niet knijpen en als mens en niet als pakket bejegenen
- nooit draaien met een belaste rug
- vanuit de knieën tillen (bij de start altijd knieën gebogen houden) en heup, daarbij het gewicht tijdens de transfer verplaatsen
- kijk naar voren
- houd de schouders laag
- gebruik de juiste spieren (vanuit benen en heupen beweging overbrengen naar romp en armen; niet op spierkracht de transfer uitvoeren)
- adem rustig door
- til met de zorgvrager zo dicht mogelijk bij het eigen lichaam
- tel om de beweging gelijk in te zetten

Observaties betreffende houding, beweging en voortbeweging van een zorgvrager

- moeheidklachten (valgevaar)
- pijn
- afwijkende lichaamshouding en/of beweging (scheef gezakt zittend; wankelen/schuifelen,

M_6_005

- voeten, niet goed plaatsen en/of optillen, start - en stopproblemen enz.)
- zorgbehoefte op dit gezondheidsgebied
- wensen en/of behoefte op gezondheidsgebied (gearmd lopen, rollator enz.)

Maatregelen om de veiligheid van de zorgvrager tijdens transfers en/of voortbewegen te waarborgen zijn o.a.

- de zorgvrager passend schoeisel met stoeve zolen adviseren/aandoen; voetcontrole; gestrikte veters enz.
- stoeve vloeren; vloeistof direct van de vloer opnemen
- obstakels weghalen in het loopgebied
- een verlamde zorgvrager volgens de NDT-principes altijd begeleiden/ondersteunen aan de aangedane kant; niet aan een verlamd ledemaat trekken
- bed/rolstoel/tillift tijdig op de rem zetten
- rolstoel: voeten op de stepjes; armen binnen de breedte van de stoel
- een passieve zorgvrager in bed door schuiven over een gladde onderlaag met behulp van glijzeil/steeklaken/rolmatras of tilmatten verplaatsen

M_6_005

DE PASSIEVE ZORGVRAGER VANUIT RUGLIGGING IN BED NAAR HET HOOFDEINDE (HOGEROP)

Naam student :

Groep :

Wat doe je?	Voldoende	Onvoldoende	N.v.t.
Vorbereiding			
1* Lees het zorgdossier en transferprotocol.			
2* Zorg voor een prettige, voorspelbare omgeving, privacy en voldoende werkruimte; voorkom onrust en spanning.			
3 Doe je sieraden af en was je handen.			
4 Zet de volgende benodigdheden klaar: steeklaken /glijzeil / rolmatras 2 tilmatrasen (patiënt handling sling)			
5 Maak rustig volgens de P.D.L.-principes contact met de zorgvrager (uitnodigend, rustig, schommelend; juiste handzetting) Informeer de zorgvrager over doel, werkwijze en “vraag toestemming” (voldoende ontspanning?)			
6* a) Breng het bedhek tussen zorgvrager en zorgverlener naar beneden. b) Breng het hoofdeinde van het bed zo plat mogelijk. c) Breng, als mogelijk, het bed in stand Trendelenburg.			
Uitvoering			
7 Voer deze transfers <u>uitsluitend met 2 zorgverleners</u> uit; spreek de werkwijze af			
8* Kruis, als mogelijk, de gestekte benen van de zorgvrager; leg de armen op de buik (maak de zorgvrager “smal”).			
9* Maak aan beide kanten van het bed het steeklaken los en rol dit zover mogelijk op (tot aan de zorgvrager).			
10* Sta op schouderhoogte (van de zorgvrager) tegen de bedrand waarbij de voeten van de zorgverlener naar het voeteinde wijzen.			
11* Pak het steeklaken in bovengreep ter hoogte van heup en schouder van de zorgvrager.			
12* Spreek af en tel hardop wanneer de transfer wordt ingezet door een trekbeweging aan het steeklaken.			
13* Voer de transfer op de juiste manier uit met gestrekte armen en een gewichtsverplaatsing (van de zorgverleners) van het voorste naar het achterste been.			
14* a) Gebruik, zo nodig, een glijzeil (gladde kant boven) of rolmatras onder het steeklaken om het glijden te vergemakkelijken. b) Met behulp van 2 tilmatten (patiënt handling slings): - Breng 1 mat, met de stroeve kant boven, aan onder de bovenbenen tegen de bilplooï van de zorgvrager. - Beide zorgverleners helpen de zorgvrager op de juiste			

M_6_005

Wat doe je?	Voldoende	Onvoldoende	N.v.t.
<p>manier bij het optillen van de schouders waardoor de 2^e tilmat onder de zorgvrager ter hoogte van de schouderbladen kan worden aangebracht.</p> <p>- Verplaats de zorgvrager met dezelfde techniek als bij de transfer met het steeklaken.</p>			
<p>14* c) Glijzeil zonder steeklaken:</p> <p>- Door een draaibeweging van de zorgvrager wordt het glijzeil (gladde kant onder) onder de zorgvrager aangebracht. Rol het glijzeil aan beide kanten zover mogelijk op en gebruik dezelfde transfertechniek als bij gebruik van een steeklaken.</p> <p>14* d) Rolmatras zonder steeklaken:</p> <p>- Door een draaibeweging van de zorgvrager wordt de rolmatras hoog in de rug onder de zorgvrager aangebracht. Buig de beide benen van de zorgvrager.</p> <p>- Vraag of de zorgvrager kan afzetten met de benen.</p> <p>- De zorgverlener brengt 1 arm onder benen door naar de verste heup.</p> <p>- De andere arm steunt op het bed. Verplaats de zorgvrager op de juiste manier naar het hoofdeind door een duwbeweging aan de heupen van de zorgvrager door 1 of 2 zorgverleners.</p> <p>N.B.: Bij 2 zorgverleners kan er ook een tilmat onder de gebogen benen tegen de billen aangebracht worden.</p>			
<p>15 Pas de NDT (of Bobath)-principes toe bij het in de juiste houding plaatsen van de zorgvrager; maak daarbij gebruik van geschikte hulpmiddelen en stop nadien het steeklaken weer stevig in</p>			
<p>Afronding</p>			
<p>15 Controleer of de zorgvrager comfortabel en in een juiste lichaamshouding ligt; breng zijn/haar kleding in orde</p>			
<p>16 Ruim de materialen op; breng de kamer in orde en geef de zorgvrager, zo nodig, de bel binnen handbereik</p>			
<p>17 Evalueer de zorg met de zorgvrager.</p>			
<p>18 Was je handen.</p>			
<p>19 Rapporteer eventuele bijzonderheden zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pijn tijdens de transfer - actualiteit van het transferprotocol 			
<p>Houdingsaspecten</p>			
<p>20* Communiceer met de zorgvrager tijdens de verzorging en pas de afgesproken benaderingswijze daarbij toe</p>			
<p>21* Toon respect door rekening te houden met wensen en gewoontes van de zorgvrager en deze als gelijkwaardig mens te benaderen vanuit een holistische mensvisie.</p>			
<p>22 Draag verantwoordelijkheid voor het correct uitvoeren van je handelingen.</p>			

M_6_005

Beoordeling:

De student heeft deze toets behaald als:

- alle met * gemerkte handelingen met voldoende zijn beoordeeld
- van de overige handelingen er max. 5 met onvoldoende beoordeeld zijn

Resultaat : voldoende/ niet voldoende

Datum:

Naam docent :

Paraaf docent :